

Bruksela, 22 listopada 2017 r.
(OR. en)

14210/17

SPORT 93
EDUC 409
JEUN 144
EMPL 543
SOC 711

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	13433/17 SPORT 79 EDUC 377 JEUN 128 EMPL 499 SOC 656
Dotyczy:	Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie na temat roli trenerów w społeczeństwie – <i>konkluzje Rady (21 listopada 2017 r.)</i>

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie roli trenerów w społeczeństwie, przyjęte przez Radę na jej 3577. posiedzeniu, które odbyło się w dniu 21 listopada 2017 r.

**Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych
w Radzie na temat roli trenerów w społeczeństwie**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW
CZŁONKOWSKICH,

PRZYPOMINAJĄC, ŻE

1. art. 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że „Unia przyczynia się do wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu, uwzględniając jego szczególny charakter, jego struktury oparte na zasadzie dobrowolności oraz uwzględniając jego funkcję społeczną i edukacyjną”;
2. 23 maja 2017 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła trzeci plan prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu (2017–2020), w którym określono sport i społeczeństwo jako priorytetowe tematy współpracy UE w obszarze sportu, a rolę trenerów jako jeden z kluczowych tematów;

ZWAŻYWSZY, ŻE:

3. w ostatnich dziesięcioleciach w społeczeństwie zaszły ogromne zmiany i, z uwagi na postępy w technologii, gospodarce i strukturze społecznej, obecne pokolenia mierzą się z wieloma poważnymi wyzwaniami:
 - a. aktywność fizyczna ludności maleje¹, a szczególną obawę budzi to, że aktywność fizyczna dzieci i nastolatków jest niewystarczająca, by zaspokoić potrzeby związane z ich rozwojem²;

¹ Eurobarometr 412
(http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_412_en.pdf)

² Sprawozdanie Komisji WHO ds. Rozwiązania Problemu Otyłości u Dzieci, WHO 2016
(Report of the commission on ending childhood obesity)
(http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204176/1/9789241510066_eng.pdf?ua=1&ua=1)

- b. siedzący styl życia sprzyjający otyłości i kwestie zdrowotne związane z dłuższym średnim trwaniem życia nakładają coraz większe obciążenia na system opieki zdrowotnej, gospodarkę i społeczeństwo³⁴;
- c. w niektórych państwach członkowskich UE wzrasta bezrobocie, w szczególności wśród młodych ludzi⁵;
- d. Przed społeczeństwami europejskimi stają wyzwania dotyczące zachowania spójności i inkluzywności i tego, jak trafić do grup zagrożonych marginalizacją: imigrantów i uchodźców⁶, seniorów, osób niepełnosprawnych i młodych osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej⁷;
- e. zwiększona mobilność wpływa na domeny życia społecznego takie, jak rynek pracy, spójność kulturalna, usługi społeczne i środowisko;
- f. wyzwania etyczne w sporcie są coraz większe;

³ Zalecenia Rady w sprawie międzysektorowego propagowania aktywności fizycznej dobroczynnej dla zdrowia, 2013 r. (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:EN:PDF>)

⁴ Ekonomiczne koszty braku aktywności fizycznej w Europie, sprawozdanie ISCA / Cebr, 2015 r. (<http://inactivity-time-bomb.nowwemove.com/report>)

⁵ Statystyki dotyczące bezrobocia, Eurostat, 2017 r. (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Youth_unemployment_trends)

⁶ Dokument ten odnosi się do integracji migrantów i uchodźców zgodnie z konkluzjami Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich w sprawie integracji obywateli państw trzecich przebywających legalnie w UE, które to konkluzje zostały przyjęte w dniu 9 grudnia 2016 r. (15312/16)

⁷ Grupy, które są zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym w wyższym stopniu niż ogół populacji. Mniejszości etniczne, migranci, osoby niepełnosprawne, bezdomni, osoby borykające się z uzależnieniami od substancji odurzających, samotne osoby starsze oraz ludzie młodzi często mierzą się z trudnościami, które mogą prowadzić do dalszego wykluczenia społecznego, takimi jak niski poziom wykształcenia oraz bezrobocie lub niepełne zatrudnienie.

4. szybki rozwój technologii doprowadzi do coraz większej automatyzacji zawodów, co może też sprawić, że ludzie będą mieli więcej czasu na rekreację⁸. Jednakże, ze względu na to, że technologie informacyjne ułatwiają dostęp do pasywnych sposobów spędzania czasu wolnego, w coraz większym wymiarze przeznaczają się czas wolny na popularne rozrywki z użyciem komputera, co prowadzi do jeszcze większego braku aktywności fizycznej;

PODKREŚLAJĄC, ŻE

5. jednocześnie, w ostatnich kilkudziesięciu latach sport się zmieniał, i nadal się zmienia, co stanowi odzwierciedlenie szerzej zakrojonych przemian społeczno-kulturowych: demokratyzacja i dywersyfikacja sportu poszerzyła jego zakres poprzez dodanie nowych dyscyplin sportowych, zwiększając dostęp kobiet do sportów tradycyjnie zdominowanych przez mężczyzn i skutkując powstaniem większej liczby ośrodków sportowych; zwiększając świadomość znaczenia sportu i aktywności fizycznej dla zdrowia i rozwoju osobistego; wykorzystując potencjał sportu do integracji i włączenia społecznego, a także komercjalizację sportu, która pobudziła działania gospodarcze, przedsiębiorczość i handel;
6. sport i powiązana z nim aktywność fizyczna mogą wnieść wkład na płaszczyźnie społecznej, przyczyniając się do przezwyciężenia wielu spośród wyżej wymienionych wyzwań; rozwinięciem przy tym wyjątkowy walor społeczny sportu:
- a. jako obszar obejmujący działania, które mają pozytywny wpływ na dobrostan, zdrowie i jakość życia osób w każdym wieku;
 - b. jako zjawisko społeczne, które zbliża ludzi, sprzyjając tworzeniu spójności w społeczeństwie na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, zwiększając aktywność obywateli, propagując uczciwość i upowszechniając wspólne wartości⁹ między ludźmi, bez względu na ich religię, narodowość, status społeczny lub środowisko kulturalne;

⁸ Zgodnie z szacunkami 54 % miejsc pracy w UE jest zagrożonych automatyzacją (Technologia w pracy. Przyszłość innowacji i zatrudnienia, Carl Benedikt Frey, Michael Osborne et al., Oxford Martin School, University of Oxford i Citi Global Perspectives & Solutions, 2015 r.) (<http://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/publications/view/2092>)

⁹ poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości (art. 2 TUE).

- c. poprzez wzbogacanie czasu wolnego o zajęcia, które wspierają rozwój osobisty, i ułatwianie nabywania umiejętności społecznych i innych niezbędnych umiejętności przez wszystkich uczestników oraz poprzez rozwój kapitału ludzkiego;
- d. poprzez stymulację dobrowolnego zaangażowania w zajęcia, co przyczyni się do zwiększenia uczestnictwa w życiu społecznym;
- e. poprzez rozwój technologii, materiałów i wiedzy wykorzystywanych w uprawianiu sportu: od urządzeń ubieralnych, ubrań i żywności po programy ćwiczeniowe z których korzystają w pracy i czasie wolnym różne grupy ludności, w tym osoby starsze i osoby niepełnosprawne, ponieważ zwiększają one efektywność i bezpieczeństwo oraz usprawniają proces rehabilitacji;
- f. poprzez propagowanie rozwoju obszarów miejskich zgodnie z kulturalnymi i społecznymi potrzebami obywateli oraz wiedzy na temat środowiska;
- g. poprzez jego znaczące i coraz większe oddziaływanie na gospodarkę¹⁰;

UZNAJĄC, ŻE:

- 7. Trenerzy odgrywają kluczową rolę w sporcie, ponieważ poprzez ukierunkowywanie i instruowanie uczestników mają wpływ na ich wiedzę, umiejętności, perspektywy, aspiracje, zdrowie, dobrostan i wartości. W Europie jest około 5–9 milionów trenerów, którzy mają kontakt z 50–100 milionami Europejczyków¹¹;
- 8. Trenerzy to osoby, które planują i prowadzą trening sportowy poprzez wykorzystywanie w bezpieczny sposób swoich potwierdzonych umiejętności i wiedzy w celu osiągnięcia wyników, do celów związanych z rekreacją lub zdrowiem;
- 9. Do celów niniejszych konkluzji termin „trenerzy” oznacza trenerów sportowych, którzy:
 - a. są kobietami i mężczyznami posiadającymi kompetencje oparte na formalnym, nieformalnym i pozaformalnym uczeniu się jak być trenerem sportowym;

¹⁰ Udział sportu w wartości dodanej brutto szacuje się na 1,76 %, co wynosi 174 mld EUR. W całej UE udział zatrudnienia związanego ze sportem w całkowitym zatrudnieniu ocenia się na 2,12 %, co stanowi 4,5 miliona osób (Analiza wpływu sportu na wzrost gospodarczy i zatrudnienie w UE (2012 r.), Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury).

¹¹ http://www.coachlearn.eu/_assets/files/project_documents/coachlearn-project-summary-website-june-2015.pdf

- b. ukierunkowują i instruują sportowców mających na celu osiągnięcie wyników i osoby uprawiające sport rekreacyjnie;
 - c. są osobami zatrudnionymi, jak również osobami działającymi na zasadach wolontariatu;
10. praca trenerów wiąże się z odpowiedzialnością, umiejętnościami i kompetencjami, które są opisane w systemie kwalifikacji danego kraju i organizacji sportowych;
11. szkolenie trenerów i wymogi dotyczące kwalifikacji są różne w zależności od kraju. krajowe ramy kwalifikacji lub systemy, o których mowa w europejskich ramach kwalifikacji to narzędzie służące do ułatwiania porównań między różnymi krajami, tak by propagować przejrzystość i porównywalność kompetencji i kwalifikacji na szczeblu krajowym i europejskim do celów mobilności i uczenia się przez całe życie;

STWIERDZAJĄC, ŻE:

12. trenerzy należą do najważniejszych osób w sporcie i pomagają przezwycięzać wyzwania, przed jakimi stają społeczeństwa, ponieważ obok innych zadań – w zależności od ich roli oraz kontekstu, w jakim prowadzą działalność trenerską – mogą:
- a. kształtować najwcześniejsze doświadczenia z dziedziny sportu i aktywności fizycznej poszczególnych osób, wspierając rozwój nawyków związanych ze sportem i uczestnicząc w tworzeniu społecznych i gospodarczych korzyści wynikających z kultury sportowej;
 - b. pełnić coraz większą rolę społeczną w rozwoju osobistym osób uprawiających sport, w szczególności młodych sportowców, służąc jako pozytywne wzorce, poprzez pobudzanie motywacji i pewności siebie oraz kształtowanie wartości, nawyków behawioralnych i umiejętności społecznych tych osób;
 - c. wykorzystać swój wyjątkowy status, by pogłębiać włączenie społeczne i równouprawnienie płci, uczyć poszanowania dla wspólnych wartości¹² i różnic oraz propagować aktywność fizyczną we wszystkich grupach społecznych;

¹² poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości (art. 2 TUE).

- d. chronić i rozwijać uczciwość w sporcie i zasady fair play; jako pierwsi mogą też interweniować, dokładając należytej staranności, gdy wystąpi problem, np. ustawianie wyników zawodów sportowych, doping, przemoc, wykorzystywanie nieletnich itd.;
- e. świadczyć usługi dotyczące spędzania czasu wolnego związane ze sportem i aktywnością fizyczną i uczestniczyć w opracowywaniu innowacji związanych ze sportem, w tym towarów, usług i metod treningowych;
- f. kształtować doświadczenia sportowe innych istotnych zainteresowanych stron, takich jak członkowie rodziny sportowców, widzowie i fani, oraz innych stron społecznych, jako że wpływ działań trenerów wykracza poza sport i sięga innych kluczowych obszarów;

W ŚWIETLE POWYŻSZEGO, ZGADZAJĄ SIĘ, BY

- 13. w kontekście wielorakich wyzwań stojących przed społeczeństwem i w sytuacji gdy sport może wnieść wyjątkowy wkład w ich przezwyciężenie, rola trenerów obejmująca głównie aspekty sportowe ulega poszerzeniu, sięgając do obszaru działań, które mają szerszy wpływ na rozwój społeczeństwa i ludzi. Taka rola trenerów w obszarze sportu i aktywności fizycznej, przyczyniająca się do holistycznego rozwoju uczestników, przypomina rolę nauczyciela w edukacji, w szczególności w stosunku do dzieci i nastolatków;
- 14. obecnie najważniejsze kwestie w odniesieniu do trenerów dotyczą:
 - a. uznania rosnącego znaczenia roli trenerów przez społeczeństwo;
 - b. zwiększania świadomości samych trenerów co do znaczenia ich roli oraz powiązanych z tym możliwości i obowiązków, a także zachęcania do dalszego rozwoju tej roli;
 - c. poszerzania możliwości w zakresie uczenia się przez całe życie i kształcenia trenerów, w stosownych przypadkach, tak, by radzić sobie ze zmianami społecznymi, przede wszystkim w odniesieniu do opieki zdrowotnej, obowiązku opieki i w obszarze gospodarki i włączenia społecznego;
 - d. propagowania równouprawnienia płci i różnorodności w pracy trenera, w stosownych przypadkach, poprzez zwiększenie liczby zatrudnionych i działających na zasadzie wolontariatu kobiet-trenerów i osób z rozmaitych środowisk społecznych i etnicznych w różnych sportach i na wszystkich szczeblach;

- e. wspierania rozwijania dwutorowej kariery sportowców i propagowania pracy trenera jako zawodu wśród młodych ludzi;
- f. dbania o to, by, w odpowiednich przypadkach, działalność trenerska była uznawana jako zawód w państwach członkowskich UE poprzez propagowanie standardów i przejrzystości kwalifikacji trenerskich poszczególnych państw członkowskich i organizacji sportowych poprzez ich włączenie do krajowych ram kwalifikacji, o których mowa w europejskich ramach kwalifikacji;
- g. uznawania roli trenerów działających na zasadach wolontariatu i zapewniania im stosownego wsparcia;
- h. rozwijania szkoleń trenerów, nadawania międzynarodowego i międzysektorowego wymiaru kształceniu trenerów poprzez włączanie dobrych przykładów i przydatnych metod pracy z młodzieżą, takich jak uczenie się pozaformalne i nieformalne poprzez sport, pracę z osobami o specjalnych potrzebach i przedsiębiorczość;

W TYM KONTEKŚCIE WZYWA

15. PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, BIORĄC POD UWAGĘ ZASADĘ POMOCNICZOŚCI I SPECYFICZNY CHARAKTER SPORTU,

- a. pomagały w propagowaniu szerzej pomyślanej roli trenerów w przeżywczeniu, w stosownych przypadkach, wyzwań społecznych stojących przed społeczeństwem jako całością;
- b. popierały programy edukacyjne i kampanie promocyjne, które mają na celu zwiększenie liczby kompetentnych trenerów i umożliwienie im lepszego dostępu do rynku pracy i poprawę ich sytuacji na rynku pracy;
- c. dzieliły się najlepszymi praktykami dotyczącymi szkolenia trenerów;
- d. ułatwiały współpracę pomiędzy instytucjami edukacyjnymi, organizacjami młodzieżowymi, federacjami sportowymi i sportowymi organizacjami parasolowymi w zakresie edukacji i szkolenia trenerów;

- e. wspierały wykorzystywanie nabytych doświadczeń i rozwój systemu uczenia się przez całe życie dla trenerów, który obejmuje możliwości uczenia się formalnego, pozaformalnego i nieformalnego na różnych szczeblach pracy trenerskiej;
- f. uznały i propagowały działalność trenerskich organizacji i sieci parasolowych;
- g. propagowały, w ramach systemu edukacji sportowej, podejście do wyników uczenia się oparte na celach określonych w krajowych i europejskich ramach kwalifikacji i, w odpowiednich przypadkach, propagowały włączenie kwalifikacji trenerskich do krajowych ram kwalifikacji, z odniesieniem do odnośnych ram europejskich;

16. KOMISJĘ EUROPEJSKĄ, BY:

- a. ułatwiała wymianę dobrych praktyk i wytycznych w obszarach kształcenia trenerów i rozwoju ich kwalifikacji pomiędzy państwami członkowskimi UE i organizacjami sportowymi;
- b. rozważyła włączenie prac komisyjnej Grupy Ekspertów ds. Rozwoju Umiejętności i Zasobów Ludzkich sporządzającej wytyczne w sprawie podstawowych wymogów dotyczących umiejętności i kompetencji dla trenerów;
- c. nadal propagowała kryteria porównywalności kwalifikacji trenerskich poszczególnych państw członkowskich i organizacji sportowych w kontekście europejskich ram kwalifikacji;
- d. przeprowadziła badania w odniesieniu do roli trenerów, skupiając się w szczególności na wyzwaniach i przeszkodach pod względem edukacji, mobilności i rynku pracy oraz przeprowadziła ocenę wpływu działalności trenerskiej na najważniejsze wyzwania społeczne w sporcie i poza sportem;
- e. wykorzystywała możliwości oferowane przez Europejski Fundusz Społeczny, program Erasmus+ i Europejski Tydzień Sportu do celów podkreślania i propagowania korzyści działalności trenerskiej i zachęcania do mobilności trenerów;

17. RUCH SPORTOWY I INNE STOSOWNE STRONY, BY:

- a. opracowały, w stosownych przypadkach w ścisłej współpracy z instytucjami edukacyjnymi, program szkoleń dla trenerów, który będzie nowoczesny i będzie uwzględniał zmiany zachodzące w społeczeństwie, w tym wiedzę na temat umiejętności społecznych, przeciwdziałania dopingowi, dwutorowej kariery sportowców, pracy z młodzieżą, opieki zdrowotnej, przedsiębiorczości, obowiązku opieki, równouprawnienia płci itp.;
- b. pracowały z trenerami z myślą o rozwinięciu bezpiecznych i efektywnych usług dotyczących spędzania czasu wolnego, tak by sport nadal był atrakcyjny i konkurencyjny w stosunku do nowych rozrywek, w których wykorzystuje się komputer;
- c. sprawiły, by zawód trenera był bardziej dostępny poprzez szkolenia i zachęcanie do rozwijania kwalifikacji trenerskich i, obok innych kwestii, by wykorzystywały możliwości oferowane przez dzisiejsze technologie informacyjno-komunikacyjne;
- d. propagowały różnorodność w działalności trenerskiej, w tym zwiększony dostęp dla kobiet, młodzieży i osób niepełnosprawnych;
- e. pomagały w zachęcaniu do tego, by osoby pracujące jako trenerzy przeszły konieczne szkolenie;
- f. propagowały uczenie się przez całe życie wśród trenerów, w tym poprzez walidację kompetencji, oraz propagowały wymianę poglądów, umiejętności i wiedzy na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym;
- g. wykorzystywały Europejski Fundusz Społeczny i program Erasmus+ do celów wspierania procesu uczenia się przez całe życie wśród trenerów;
- h. wspierały mobilność trenerów do celów uczenia się i nabywania wiedzy na temat kultury, wiedzy międzysektorowej, umiejętności językowych i innych stosownych nowych umiejętności;
- i. pracowały z różnymi pracodawcami, by poznać ich potrzeby w zakresie rozwoju zajęć sportowych, w których mogliby uczestniczyć trenerzy sportowi, w celu propagowania różnorodności w działalności trenerskiej, w tym zwiększonego dostępu dla kobiet i młodych ludzi.